

Sygn. akt IV CZ 101/13

POSTANOWIENIE

Dnia 11 grudnia 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mirosława Wysocka (przewodniczący)

SSN Iwona Koper (sprawozdawca)

SSN Kazimierz Zawada

w sprawie z powództwa A. G.

przeciwko Z. H.

o ochronę dóbr osobistych i zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 11 grudnia 2013 r.,

zażalenia powoda

na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 11 stycznia 2013 r.,

uchyla zaskarżone postanowienie w pkt 2.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 11 stycznia 2013 r. Sąd Apelacyjny oddalił wniosek powoda o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o doręczenie wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 24 października 2012 r. wraz z uzasadnieniem oraz odrzucił jego wniosek o doręczenie wyroku z uzasadnieniem. Sąd Apelacyjny stwierdził, że powód - występujący w postępowaniu apelacyjnym bez pełnomocnika – wyłącznie z własnej winy uchybił terminowi do żądania doręczenia mu wyroku z uzasadnieniem, ponieważ dnia 25 października 2012 r. złożył wniosek jedynie o wydanie kserokopii wyroku Sądu Apelacyjnego oraz wyznaczenie pełnomocnika z urzędu.

Powód zaskarżył zażaleniem postanowienie Sądu Apelacyjnego w części odrzucającej wniosek o doręczenie wyroku z uzasadnieniem, zarzucając naruszenie art. 130 § 1 zd. 2 i art. 387 § 3 k.p.c. W uzasadnieniu zażalenia wskazał, że wniosek z dnia 25 października 2012 r. traktował zgodnie z udzielonym przez Sąd Apelacyjny pouczeniem jako wniosek o doręczenie wyroku z uzasadnieniem, a składając wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu był przekonany, że inicjuje w ten sposób postępowanie ze skargi kasacyjnej, nie uchybił więc terminowi do podjęcia koniecznych do tego czynności. Wniósł o zmianę postanowienia w zaskarżonym zakresie poprzez uwzględnienie wniosku o doręczenie wyroku Sądu Apelacyjnego z uzasadnieniem, ewentualnie o uchylenie postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu oraz o zasądzenie zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego, a w przypadku gdyby zażalenie nie zostało uwzględnione, o przyznanie pełnomocnikowi wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną z urzędu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Postanowienie oddalające wniosek o przywrócenie terminu do dokonania czynności procesowej nie jest postanowieniem kończącym postępowanie w sprawie i dlatego nie podlega zaskarżeniu zażaleniem (uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 31 maja 2000 r., III ZP 1/00, OSNAPiUS 2000, nr 24, poz. 887.). Może ono być skutecznie kwestionowane w zażaleniu na kończące postępowanie postanowienie o odrzuceniu wniosku

o doręczenie odpisu wyroku z uzasadnieniem, jeżeli miało wpływ na rozstrzygnięcie zawarte w tym postanowieniu i podlega badaniu na podstawie art. 380 w związku z art. 398²¹ i art. 394³ § 3 k.p.c.

Zgodnie z art. 168 § 1 k.p.c. warunkiem przywrócenia terminu do dokonania czynności procesowej jest brak winy strony składającej wnioski o przywrócenie terminu. Niezawinienie przez stronę w uchybieniu terminu należy analizować w płaszczyźnie jej subiektywnej oceny stanu rzeczy, zwłaszcza z uwzględnieniem stopnia jego wykształcenia i posiadanej wiedzy prawniczej oraz doświadczenia życiowego oraz z uwzględnieniem obiektywnego miernika staranności, jakiej można wymagać od strony dbającej należycie o swoje interesy (wyrok SN z dnia 13 maja 1994 r., I PRN 21/94, OSNAPiUS 1994, nr 5, poz. 85). Za przyczynę usprawiedliwiającą przekroczenie przez stronę terminu może być uznane wadliwe bądź niedostateczne pouczenie strony co do terminu i sposobu dokonania czynności procesowej. Udzielone przez sąd stronie działającej bez pomocy profesjonalnego pełnomocnika pouczenie co do sposobu i terminu zaskarżenia orzeczenia powinno zawierać jasny i zrozumiały dla niej przekaz, z którego wynika jednoznaczna informacja umożliwiająca skorzystanie z niego.

W okolicznościach przedmiotowej sprawy nie można zanegować twierdzenia skarżącego, że uchybienie terminowi do złożenia wniosku o doręczenie wyroku Sądu Apelacyjnego z uzasadnieniem nastąpiło bez jego winy, gdyż przekonanie co do tego, jakich czynności i w jakim terminie powinien dopełnić dla zachowania terminu do zaskarżenia wyroku opierał na uzyskanym od tego Sądu Apelacyjnego pouczeniu. Protokół rozprawy apelacyjnej (k. 140) nie zawiera bowiem w ogóle informacji o udzieleniu powodowi działającemu bez pełnomocnika wskazówek co do sposobu i terminu wniesienia środka zaskarżenia od wyroku Sądu Apelacyjnego (art. 327 § 1 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c.), a jak wynika z niego, ogłoszenie wyroku i podanie jego ustnych motywów z uwagi na awarię systemu nie zostało nagrane. Nieuzasadniony był tym samym przeciwny wniosek odnośnie do winy powoda w uchybieniu terminu, który legł u podstaw zaskarżonego postanowienia.

Kierując się powyższym Sąd Najwyższy w uwzględnieniu zażalenia uchylił postanowienie Sądu Apelacyjnego w zaskarżonej części, pozostawiając bez

rozpoznania przedwczesny w tej sytuacji wniosek o zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego (art. 398¹⁵ § 1 w zw. z art. 394³ § 3 k.p.c.).

db